

ANMÄLAN AV ARBETSOLYCKSFALL OCH YRKESSJUKDOM

Guide för arbetsplatserna

Bevara!

TVL OLYCKSFALLSFÖRSÄKRINGSANSTALTERNAS FÖRBUND
Olycksfallsförsäkringscentralen fr.o.m. 1.1.2016

Innehåll

- 2 TILL LÄSAREN
- 3 NY LAG OM OLYCKSFALL I ARBETET OCH OM YRKESSJUKDOMAR
- 3 ANMÄLAN OM SKADEFALL
- 4 UPPGIFTER OM OMSTÄNDIGHETERNA
- 5 VERBAL BESKRIVNING AV HÄNDELSEN
- 6 UPPGIFTER SOM SAMLAS IN I FÖREBYGGANDE SYFTE
- 9 VARIABELFÖRTECKNINGAR
- 14 Bilaga 1. LAGEN OM OLYCKSFALL I ARBETET OCH OM YRKESSJUKDOMAR
15 §, 20–25 §

Till läsaren

Den här guiden berättar om vilka uppgifter som arbetsgivaren ska anmäla till försäkringsanstalten vid olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom. Guiden är avsedd för dem som fyller i anmälan, för yrkesutbildade inom arbetarskyddet och linjeorganisationen. En väl ifylld anmälan påskyndar behandlingen av ersättningsärendet, främjar utredningen av skadefall och planeringen av förebyggande åtgärder.

I guiden redogörs också för begreppen i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, som träder i kraft 2016 samt om innehållet i den nya blanketten för anmälan om skadefall.

Även klassificeringen av arbetsolycksfall enligt de s.k. ESAW-koderna som används inom EU-området (Klassificering av arbetsolycksfall – guide för arbetsplatserna, 2003) har tagits med i uppdaterad form i denna guide. Inrapporteringen av statistik på EU-nivå grundar sig för närvarande på förordning (EG) Nr 1338/2008, som bl.a. skapar ramarna för en systematisk produktion av statistik om arbetarskyddet i Europa. Då det gäller statistik om olycksfall i arbetet har det utfärdats en genomförandeförordning till ovan nämnda förordning (EU) Nr 349/2011 med en förteckning av de uppgifter som ska sändas om olycksfall i arbetet till Eurostat, som lyder under Europeiska kommissionen.

Utgivare:

Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund (OFF)

Ombrytning och bild:

Teppo Jokinen

Ny lag om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

Från ingången av 2016 träder en ny lag om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), i kraft i Finland.

Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar fastställs de omständigheter, under vilka olycksfall betraktas som olycksfall i arbetet och det i fråga om sjukdomar fastställs vad som är yrkessjukdom. I den nya lagen används begreppet skadefall om olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar. I lagen föreskrivs bl.a. om arbetsgivarens försäkringsskyldighet, förfarandena när ett skadefall

inträffat samt om de ersättningar som betalas för skadefall.

Den nya lagen tillämpas på skadefall som inträffar 1.1.2016 eller senare. På skadefall som inträffat före det tillämpas de gamla bestämmelserna om skador som ersätts och om ersättningar. De nya förfarandena tillämpas emellertid både på nya och gamla skadefall fr.o.m. 1.1.2016.

ANMÄLAN OM SKADEFALL

Arbetsgivaren ska anmäla ett olycksfall i arbetet och en yrkessjukdom till försäkringsanstalten utan dröjsmål och senast tio vardagar efter att arbetsgivaren fick kännedom om skadefallet.

Anmälan ska inlämnas till den försäkringsanstalt, där försäkringen är i kraft när olycksfallet inträffar eller när symtomen på yrkessjukdomen anmäldes till arbetsgivaren.

Uppgifterna om skadefall insamlas fr.o.m. ingången av år 2016 på en ny anmälningsblankett, som tillämpas oberoende av när arbetsolycksfallet har inträffat eller yrkessjukdomen har debuterat.

Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund (Olycksfallsförsäkringscentralen fr.o.m. 1.1.2016) har fastställt

den nya anmälan informationsinnehåll. Anmälningsuppgifterna är olika beroende på om anmälan gäller ett olycksfall i arbetet eller en yrkessjukdom.

Ordningen på de uppgifter som begärs och utskriftens layout kan variera beroende på försäkringsanstalt. Mer detaljerade anvisningar om hur anmälan ska ifyllas fås från försäkringsanstaltarna.

Denna guide finns i elektronisk form på Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbunds webbplats och på sidan finns också svar på de frågor som oftast ställts. Webbplatsen finns på tvl.fi fram till 31.12.2015 och på tvk.fi fr.o.m. 1.1.2016.

"Arbetsgivaren lämnar in anmälan, ersättningsbeslutet fattas hos försäkringsanstalten"

Uppgifter om omständigheterna

Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar innehåller en detaljerad beskrivning av de omständigheter, under vilka olycksfall ersätts som olycksfall i arbetet. I lagen används indelningen olycksfall i samband med att arbetet utförs, olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs, olycksfall utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs och olycksfall under särskilda omständigheter.

Ersättningsbeslutet fattas av försäkringsanstalten och en väl ifylld anmälan påskyndar behandlingen av ersättningsärendet. I det följande berättas närmare om de omständigheter och begrepp som nämns i lagen och som också används i den nya anmälan. Lagparagraf 15 samt 20–25 finns i slutet av guiden.

Olycksfall i samband med att arbetet utförs

Ett olycksfall anses ha inträffat i arbetet om en arbetstagarare råkar ut för ett **olycksfall i samband med arbete**. Med detta avses en arbetsuppgift enligt arbetsbeskrivningen, t.ex. arbete vid en maskin, städning, kundservice, varutransport eller deltagande i möten.

Med arbete jämställs **resande som följer av arbetsuppgiften**. Med detta avses alla slags färder som görs på grund av arbetsuppgiften. Resmålet kan t.ex. finnas på samma ort som den fasta arbetsplatsen, på annan ort, i hemlandet eller i utlandet. Det kan vara fråga om en resa till ett möte annanstans än till den fasta arbetsplatsen eller en resa till ett installeringsobjekt eller återresan till bostaden eller till den fasta arbetsplatsen från ett sådant objekt. Då arbetstagararen är på resmålet och utför en arbetsuppgift, är det fråga om att utföra arbete.

Olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs

Som ett olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs betraktas ett olycksfall som i något annat sammanhang än i samband med arbetet har inträffat på ett område som hör till den plats där arbetet utförs, t.ex. under mat- och rekreationspauser.

Med ett område som hör till den plats där arbetet utförs avses den plats där respektive arbetsuppgift

utförs. Platsen anvisas av arbetsgivaren eller så kan den bestämmas mycket självständigt enligt arbetsuppgifternas och arbetets natur. Platsen där arbetet utförs kan t.ex. vara arbetstagararens fasta arbetsplats, en mötesplats hos kunden, ett fordon i samband med ett rörligt arbete, en mötesplats eller en bostad vid distansarbete.

En av de platser där arbetet utförs är arbetsplatsen, med vilken i lagen endast avses en s.k. fast arbetsplats, dvs. den plats där den skadade med vissa tillfälliga undantag utför sina arbetsuppgifter. Arbetsplatsbegreppet är av betydelse för vad som betraktas som resa mellan bostaden och arbetsplatsen, för vilket redogörs i följande stycke.

Olycksfall utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs

Ett olycksfall utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs omfattar begreppen resa mellan bostaden och arbetsplatsen och en mat- eller rekreationspaus i närheten av ett område som hör till den plats där arbetet utförs.

Med en resa mellan bostaden och arbetsplatsen avses en resa från bostaden till den fasta arbetsplatsen eller en resa från den fasta arbetsplatsen till bostaden. Med fast arbetsplats avses den plats där den skadade med vissa tillfälliga undantag utför sitt arbete. Arbetsplatsen är således den plats där arbetstagararen utför sina arbetsuppgifter, om han eller hon inte är t.ex. på ett kundbesök, deltar i utbildning, på resa eller distansarbetar. Om arbetet på grund av arbetsuppgiften utförs annanstans än på den fasta arbetsplatsen, är det fråga om resande som följer av arbetsuppgiften.

Då det gäller mat- och rekreationspauser är det av betydelse, var de tillbringats när olycksfallet inträffade. Om en arbetstagarare håller en paus på arbetsplatsen, behandlas ett olycksfall som inträffat under pausen som ett olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs. Om arbetstagararen avlägsnar sig från arbetsplatsen under pausen, behandlas ett olycksfall som inträffat under en mat- eller rekreationspaus som ett olycksfall utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs.

Olycksfall under särskilda omständigheter

Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar innehåller därtill en förteckning med åtta punkter över olycksfall under särskilda omständigheter, vilka ska betraktas som olycksfall i arbetet. I anmälan har denna detaljerade förteckning förenklats och således kan endast en del av förteckningen i lagen väljas som en särskild punkt. Som sista punkt kan väljas "i annan verksamhet", som ska kompletteras med en verbal redogörelse.

Om olycksfallet har inträffat **under utbildning eller rekreation**, ska evenemangets program fogas till ansökan.

Med verksamhet som arbetsgivaren ordnar i syfte att upprätthålla arbetsförmågan avses endast sådan verksamhet för att upprätthålla arbetsförmågan som ordnas på basis av lagen om företagshälsovård

och som arbetsgivaren har ordnat tillsammans med företagshälsovården. Resor i anslutning till sådan verksamhet ska anges separat i anmälan. Olycksfall som inträffat i annan slags verksamhet för upprätthållandet av arbetsförmågan kan anmälas som inträffad i samband med rekreativ verksamhet eller annan verksamhet.

Ett olycksfall som inträffat i samband med ett besök hos företagshälsovården betraktas som ett olycksfall i arbetet, om det berott på ett olycksfall i arbetet, en yrkessjukdom eller misstanke om olycksfall i arbetet eller om yrkessjukdom. Besöket kan också bero på att arbetstagaren plötsligt insjuknar under arbetsdagen, företagshälsovård som arbetsgivaren ska ordna på basis av lagen om företagshälsovård, annan skyldighet som beror på arbetet eller på arbetsgivarens order.

VERBAL BESKRIVNING AV HÄNDELSEN

Anmälan innehåller också en verbal beskrivning av händelsen (vilket arbete höll arbetstagaren på att utföra när skadefallet utvecklades och olycksfallet inträffade osv.)

Den verbala händelsebeskrivningen har en central ställning då försäkringsanstalten fattar beslut om ersättning. Det är viktigt att man på arbetsplatserna fäster särskild uppmärksamhet vid händelsebeskrivningen. Förutom i ersättningsbeslutet utnyttjas uppgifterna i händelsebeskrivningen även i statistikföringen och i tolkningen av statistiken. En välgjord händelsebeskrivning gör det lättare för den som fyller i anmälan att klassificera olycksfallsuppgifterna (se sidorna 6–7) och att inverka på kvaliteten av den statistik och de undersökningar som görs på grundval av dem.

Den verbala händelsebeskrivningen lagras i OFF:s databas utan identifieringsuppgifter och på grund av detta får inte den skadades namn eller andra uppgifter som gör det möjligt att identifiera olycksfallet nämnas. Databasen används av bl.a. försäkringsanstalterna, arbetarskyddsmyndigheterna och forskare.

Då händelseförloppet beskrivs, ska alla frågor besvaras så noggrant som möjligt. Följderna av olycksfallet (benbrott, kross- eller brännskador osv.) antecknas inte i händelsebeskrivningen. Det finns en egen punkt för följderna av olycksfallet på anmälan (typ av skada).

Beskrivningen av skadefallet styrs med hjälp av följande frågor:

Vilket arbete höll arbetstagaren på att utföra?

– Med detta avses hurdant arbete personen allmänt taget höll på att utföra (produktions-, underhållsarbete osv.) och vad personen exakt höll på med då olycksfallet inträffade (körde truck, startade en maskin, lyfte en börda, klev upp för en trappa, öppnade en dörr osv.). Det är också viktigt att berätta i vilken omgivning personen arbetade (inom produktionen på en fabrik, i ett lager, på ett nybygge, på en jordbyggnadsarbetsplats, på ett hembesök i ett privathem osv.)

Hur utvecklades skadefallet?

– Med detta avses alla observerade avvikelser (arbetstagaren halkar, det uppstår en elstörning, arbetstagaren förlorar kontrollen över en manuell slipmaskin osv.), som slutligen ledde till att arbetstagaren skadade sig.

På vilket sätt inträffade olycksfallet?

– Med detta avses på vilket sätt skadan uppstod (ett arbetsverktyg skar upp, knäet slogs i marken, handen kom i kläm osv.) och vad som orsakade skadan (ställningar, steg, pressanläggning, svarv osv.).

Då det gäller ett olycksfall som inträffar under en resa ska resmålet, resrutten och färd sättet (t.ex. till fots, med cykel, med bil, med flyg) framgå av beskrivningen.

Då det gäller yrkessjukdom ska det av beskrivningen framgå vad som antas vara orsaken till yrkessjukdomen.

Uppgifter som insamlas i förebyggande syfte

– Så kallade ESAW-klassificeringsvariabler

Statistikföringen på EU-nivå bygger på förordning (EG) Nr 1338/2008, som skapar ramarna för bl.a. en systematisk statistikproduktion om arbetarskyddet i Europa. Då det gäller arbetsolycksfallsstatistik har för ovan nämnda förordning getts en genomförandeförordning (EU) Nr 349/2011, där de uppgifter om arbetsolycksfall som ska inlämnas till EU:s statistiska byrå Eurostat uppräknas.

Klassificeringsvariabler

Om ett olycksfall har inträffat i arbetet eller på den plats där arbetet utförs, klassificeras orsaken och omständigheterna kring olycksfallet enligt den metod som Eurostat upprättat (ESAW, European Statistics on Accidents at Work).

Enligt ESAW-metoden klassificeras arbetsolycksfallens orsaker, omständigheter och följder med hjälp av åtta olika variabler:

1. Arbetsmiljö
2. Arbetsuppgift
3. Arbetsprestation
4. Avvikelse
5. Skadesätt
6. Orsaken till olycksfallet
7. Typ av skada
8. Skadad kroppsdelen

Arbetsgivaren klassificerar punkterna 1–6

På anmälan ska arbetsgivaren göra en klassificering avseende punkterna 1–6. Förteckningen över variablerna finns på sidan 9.

I det följande redogörs för hur klassificeringen av olycksfall sker i praktiken. För att åskådliggöra presentationen används ett verbalt skadebeskrivningsexempel:

”En produktionsarbetstagare hade avslutat sitt arbetsskift och skulle just gå till personalutrymmena genom fabriksområdet.” Han hade bråttom och passerade två personer på vägen. Dessa varnade honom med ett rop för en torpedovagn och ett lok som närmade sig, vilket arbetstagaren inte hade märkt. Han stannade mellan skenorna, han hajar till och hamnade under tåget. Vagnen skymde också lokförarens sikt”.

Arbetsmiljö

Med arbetsmiljö avses den plats där den skadade var vid tidpunkten för olycksfallet.

Exempel:

”En produktionsarbetstagare hade avslutat sitt arbetsskift och skulle just gå till personalutrymmena genom fabriksområdet.”

Som arbetsmiljö antecknas 11 produktionsanläggning, fabrik, verkstad.

Arbetsuppgift

Med arbetsuppgift avses det huvudsakliga arbetsskede som ledde till olycksfallet och som arbetstagaren utförde vid tidpunkten för olycksfallet. I denna punkt avses således inte arbetstagarens yrke. Se avvikelse i företeckningen över variabler.

Exempel:

"En produktionsarbetstagar hade avslutat sitt arbetsskift och skulle just gå till personalutrymmena ..."

Som arbetsuppgift antecknas 61 transport, förflyttning.

Arbetsprestation

Med arbetsprestation avses en persons specifika aktivitet ögonblicket innan skadan inträffade.

Exempel:

"... skulle just gå till personalutrymmena genom fabriksområdet"

Som arbetsprestation antecknas 60 en person i rörelse.

Avvikelse

Med avvikelse avses den sista avvikande händelse som föregick skadan.

Exempel:

"... Dessa varnade honom med ett rop för en torpedovagn och ett lok som närmade sig, vilket arbetstagararen inte hade märkt. Han stannade mellan skenorna, hann haka till och hamnade under tåget."

Som avvikelse antecknas 80, avvikande närvaro.

Skadesätt

Med skadesätt avses uppgifter om sättet på vilket den skadade kroppsdel kom i beröring med den faktor som förorsakade kroppsskadan.

Exempel:

"... , hann haka till och hamnade under tåget."

Som skadesätt antecknas 40, träffad av föremål i rörelse.

Orsaken till olycksfallet

Med orsak till olycksfallet avses den materiella faktor som den skadades kroppsdel kom i beröring med. Se avvikelser i förteckningen över variabler.

Exempel:

"... och hamnade under tåget."

Som orsak till olycksfallet antecknas 3200 andra transportfordon. Rålsfordon räknas som andra transportfordon.

I anmälan antecknas också uppgifter om typ av skada samt den skadade kroppsdel. I fråga om dessa räcker det med anmälarens bedömning av följderna. För ersättningshandläggningen får försäkringsanstalten ett utlåtande av den läkare som vårdat den skadade med uppgifter om följderna av olycksfallet. På basis av uppgifterna kodar försäkringsanstalten typen av skada och den skadade kroppsdel enligt ESAW-klassificeringen (variablerna 7–8).

Klassificeringsvariabler tillämpas på alla olycksfall i arbetet och på den plats där arbetet utförs. Då det gäller ett olycksfall som inträffat på en resa mellan bostaden och arbetsplatsen antecknas typ av skada och den skadade kroppsdel. Klassificeringen gäller inte yrkessjukdomar eller olycksfall på fritiden.

Kan flera koder väljas för samma variabel?

– Nej. För varje variabel kodas bara ett enda bästa alternativ. Om alternativet inte finns i listan antecknas alternativet "annan". Om uppgifter inte finns, används koden 00.

Till samma företagsgrupp hör förutom det finländska företaget även dotterbolag i Tyskland och Sverige. Kan jag direkt sinsemellan jämföra de olika ländernas statistik över olycksfall på arbetsplatsen?

– De nationella statistikuppgifterna är inte direkt jämförbara mellan olika länder, även om man inom Eurostat-området använder samma rapporteringsvariabler och -klasser. Rapporteringssystemen är olika och det finns också skillnader i definitionerna mellan länderna. Jämförelser kan emellertid göras då man först utreder skillnaderna och uppgifterna avpassas, t.ex. genom att begränsa materialet på samma sätt. I praktiken kan en koncern eller annan jämförelsegrupp ha ett noggrannare, gemensamt överenskommet rapporteringssätt som är avsett för eget bruk och som direkt tar fram jämförbar information.

Exempel på klassificeringen

Kniven slant, sår i fingret

"Då en person täljde ett plaströr på byggnadsplatsen slant kniven och träffade honom i fingret."

Kodning:

Arbetsmiljö: 21 Byggarbetsplats – byggnad som uppförs

Arbetsuppgift: 22 Nybygge – byggnader

Arbetsprestation: 20 Arbete med handverktyg

Avvikelse: 40 Hantering av föremål – förlorad kontroll över verktyg

Skadesätt: 50 Förorsakats av vasst föremål

Orsaken till olycksfallet:

2300 Handverktyg

Montör föll från en stega

"Då den skadade monterade pelare och mätte avståndet mellan dem föll han ner från stegen från ca en meters höjd."

Kodning:

Arbetsmiljö: 22 Byggarbetsplats – byggnad som rivs eller renoveras

Arbetsuppgift: 24 Renovering, reparation av konstruktioner

Arbetsprestation: 20 Arbete med handverktyg

Avvikelse: 50 En person faller

Skadesätt: 30 Slag mot en fast yta

Orsaken till olycksfallet:

1221 Flyttbar stega

Tidningsbud snubblade i trappan

"Tidningsbudet snubblade i trappan. Han slog sin vänstra stortå."

Kodning:

Arbetsmiljö:

00 Ingen uppgift (om uppgifter inte kan fås)

Arbetsuppgift:

61 Transport, förflyttning

Arbetsprestation:

60 En person i rörelse

Avvikelse: 60 Att stöta sig

Skadesätt: 30 Slag mot en fast yta

Orsaken till olycksfallet: 0000 Ingen uppgift om omedelbar orsak i skadeutredningen (om uppgifter inte kan fås)

Om uppgifter inte kan fås, använd klass 0000 (= ingen uppgift)

Ryggen försträcktes

"En försäljare plockade varor på en hylla i en butik. Då försäljaren lyfte en tung låda försträckte hon ryggen."

Kodning:

Arbetsmiljö: 43 Butik

Arbetsuppgift: 43 Kommersiellt arbete

Arbetsprestation: Manuell transport av börda

Avvikelse: 70 Plötslig fysisk överbelastning

Skadesätt: 70 Plötslig fysisk överbelastning

Orsaken till olycksfallet: 4100 Föremål (börda)

Variabelförteckningar

ARBETSMILJÖ

Arbetsmiljön beskriver den plats där personen utför sitt arbete och arbetsförhållandena vid skadetidpunkten.

- 11 Produktionsanläggning, fabrik, verkstad
- 12 Serviceområde, reparationsverkstad
- 13 Område som närmast är avsett för lagring, lastning och lossning av last
- 19 Andra arbetsmiljöer inom industrin som inte uppräknas ovan
- 21 Byggarbetsplats – byggnad som uppförs
- 22 Byggarbetsplats – byggnad som rivs eller renoveras
- 23 Gruva, öppet stenbrott, grop, schakt (fungerande öppna stenbrott och stenbrott-inbegripet)
- 29 Andra byggarbetsplatser som inte uppräknas ovan
- 31 Boskapsuppfödning
- 32 Lantbruk – jordbruk
- 33 Lantbruk – odling av träd och buskar
- 34 Skogsbruk
- 39 Andra arbetsmiljöer inom primärproduktionen som inte uppräknas ovan
- 41 Kontor, mötesrum, bibliotek osv.
- 42 Läroanstalt, skola, gymnasium, institut, universitet, barnkrubba, daghem
- 43 Butik (liten eller stor), gatuförsäljning
- 44 Restaurang, nöjesplats, inkvarteringsställe, muséer, scener, mässor osv.
- 50 Vårdinrättningar
- 60 Offentlig arbetsmiljö, idrottsplatser, trafikmedel, trafikleder och parkeringsplatser
- 70 Ett hem
- 99 Annan arbetsmiljö som inte nämns i denna klassificering
- 00 Ingen uppgift

ARBETSUPPGIFT

Arbetsuppgiften beskriver exakt vilket arbetsskede personen höll på att utföra vid tidpunk-

ten för skadefallet. En person kan ha flera olika arbetsuppgifter vid olika tidpunkter. En inspektör kan exempelvis under olika tidpunkter samma dag utföra kontorsarbete (42), resa (61) och utföra inspektionsarbete (55). Med arbetsuppgifter avses inte personens yrke.

Avvikelse:

Vi arbete till sjöss används endast kod 63 – Sjömansarbete.

Produktion, förädling, bearbetning, lagerarbete

- 11 Produktion, förädling, bearbetning
- 12 Lagerarbete, lastning, lossning
- 19 Andra arbetsuppgifter hänförliga till jord- och skogsbruk, trädgårdsskötsel, fiskodling och djurskötsel

Schaktningsarbete, byggnadsarbete, rivning

- 21 Schaktningsarbete
- 22 Nybygge – byggnader
- 23 Nybygge – gator, vägar, broar, dammar, hamnar, energidistributionsnät
- 24 Renovering, reparation av konstruktioner
- 25 Rivning – av alla slags konstruktioner
- 29 Andra arbetsuppgifter hänförliga till jord- och skogsbruk, trädgårdsskötsel, fiskodling och djurskötsel

Jord- och skogsbruk, trädgårdsskötsel, fiskodling, djurskötsel

- 31 Jordbruksarbete
- 32 Trädgårdsarbete
- 33 Djurskötsel
- 34 Skogsbruksarbete
- 35 Fiskodling, fiske
- 39 Andra arbetsuppgifter hänförliga till jord- och skogsbruk, trädgårdsskötsel, fiskodling och djurskötsel

Offentliga och privata tjänster

- 41 Servicearbete och vård
- 42 Undervisning, forskning, databehandling, kontorsarbete och administration
- 43 Kommersiellt arbete
- 49 Andra arbetsuppgifter hänförliga till jord- och skogsbruk, trädgårdsskötsel, fiskodling och djurskötsel

Stödfunktioner

- 51 Installation, förberedelse
- 52 Underhåll, reparation, service, justering
- 53 Rengöring
- 54 Avfallshantering
- 55 Förmansarbete, övervakning, inspektion
- 59 Andra stödfunktioner

Transport, förflyttning, idrott, konst

- 61 Transport, förflyttning
- 62 Idrottsutövning, konstnärlig verksamhet
- 63 Sjömansarbete
- 69 Andra arbetsuppgifter hänförliga till jord- och skogsbruk, trädgårdsskötsel, fiskodling och djurskötsel

Andra uppgifter eller ingen uppgift

- 99 Annan arbetsuppgift utförd på arbetsplatsen
- 00 Ingen uppgift om andra arbetsuppgifter i skadebeskrivningen

ARBETSPRESTATION

En arbetsprestation anger vad personen avsiktligt gjorde precis före olycksfallet. Aktiviteten kan ha varit kortvarig.

- 10 Arbete med eller vid maskin (starta, mata in i, övervaka maskin, bildskärmsarbete o.d.)
- 20 Arbete med handverktyg (borr/borrmaskin, hammare o.d.)
- 30 Köra/vara ombord på ett transportmedel/utrustning för förflyttning av material
- 40 Hantering av föremål (gripa tag i, öppna, stänga, fästa vid, kasta, placera, hålla o.d.)
- 50 Manuell transport av en börda (lyfta, sänka, dra, skjuta, bära o.d.)
- 60 Rörelse av personen (även på stället, såsom att klä på sig, tvätta sig)

- 70 Att vara på stället vid en enskild arbetsplats (sitta, stå, diskutera o.d.)
- 99 Annan arbetsprestation som inte tagits med under annan rubrik i skadebeskrivningen (den exakta prestationen framgår av utredningen, men den har inte klassificerats)
- 00 Ingen uppgift om arbetsprestation i skadebeskrivningen

AVVIKELSE

En avvikelse är den sista händelsen före olycksfallet. I fallolyckor registreras som avvikelse således alltid punkt 50. En avvikelse kan också vara en följd av antingen den skadades egen eller en utomstående persons aktivitet.

- 10 Elektrisk störning, explosion, brand
- 20 Ämne som rinner över, strömmar ut, läcker ut, förångas, dammar
- 30 En orsak går sönder, faller, glider, kolliderar, rasar (på eller under en person)
- 40 Förlorad kontroll över maskin (start vid fel tidpunkt, avlägsnande av störning), verktyg, föremål, djur
- 50 En person faller, hoppar, ramlar, halka
- 60 Trampa på ett vasst föremål, fastna, stöta sig, ställa sig på knä, sätta sig
- 70 Plötslig fysisk överbelastning av person (vid lyftning, skjutning, vridning, snubbling o.d.)
- 80 Våld (orsakat av människa eller djur), traumatisk upplevelse, avvikande närvaro (t.ex. passering av säkerhetssystem)
- 99 Annan avvikelse som inte tagits med under annan rubrik i skadebeskrivningen
- 00 Ingen uppgift om avvikelser i skadebeskrivningen

SKADESÄTT

Sättet på hur den skadade kroppsdelen kom i beröring med den faktor som orsakade skadan. Om kroppsdelen skadats på flera sätt, ska det sätt som orsakade den allvarligaste skadan uppges.

- 11 Ljusbåge, blixtnedslag
- 12 Elektrisk stöt
- 13 Hetta (ämne, föremål eller omgivningens temperatur har orsakat skadan)

- 14 Kyla
- 15 Farliga ämnen – vid inandning (som orsakat förgiftningssymptom eller skador på inre organ)
- 16 Farliga ämnen – på huden eller i ögonen
- 17 Farliga ämnen – genom att svälja
- 19 Andra skador orsakade av kontakt med elektrisk ström, temperatur eller farligt ämne
- 20 Syretillförseln har förhindrats (drunknad i vätska, begravd under fast materia, omsluten av kvävande gas och ångor)
- 30 Slag mot fast yta eller orörlig orsak (störtning, fall o.d.)
- 40 Träffad av eller kollision med föremål i rörelse (även vätskor och gaser med tryck)
- 50 Skada på grund av kontakt med vasst, spetsigt, skrovligt föremål
- 60 Klämning, krossning
- 70 Plötslig fysisk eller psykisk överbelastning av person (även buller och strålning)
- 20 Bett, spark osv. av djur eller människa
- 99 Annat skadesätt som inte tagits med under annan rubrik i skadebeskrivningen
- 00 Inga uppgifter om skadesättet i skadebeskrivningen

ORSAKEN TILL OLYCKSFALLET

Orsaken till olycksfallet, dvs. den omedelbara orsak som direkt kan kopplas samman med skadesättet beskriver den fysiska faktor som den skadade kroppsdelen kom i beröring med. Om det finns flera orsaker som kan kopplas samman med skadesättet, ska orsaken till den allvarligaste skadan uppges.

Undantag:

- a) Vid fallskador uppges som omedelbar orsak det plan från vilket den skadade föll (ställning, påle, tak osv.).
- b) Utifrån tillgänglig information väljs den helhet som bäst beskriver orsaken till skadan (maskin, utrustning, osv.). T.ex. enbart en maskindel anges som omedelbar orsak endast om den är klart avskild från sin helhet.
- c) Som omedelbar orsak till en skada som berott på ett fel i säkerhetsanordningar eller skyddsutrustning uppges punkt 4300.

STÄLLNINGAR, NIVÅER OCH YTOR

Passager o.d.

- 1100 Passager, underlag, mark, dörrar, väggar, fönster, hinder (även hala underlag och underlag med små föremål)

Konstruktioner över marknivå

- 1201 Fasta trappor, tak, öppningar, terrasser, balkonger, lastbryggor

Fasta stegar, gångbroar, pelare

- 1210 Fasta stegar
- 1211 Stolpar, pelare, gångbroar, plattformar, master
- 1219 Andra fasta konstruktioner över marknivå

Flyttbara stegar, stödanordningar, byggnadsställningar

- 1221 Flyttbara stegar
- 1222 Tillfälliga stödanordningar
- 1223 Flyttbara byggnadsställningar på hjul
- 1229 Andra flyttbara konstruktioner över marknivå
- 1230 Tillfälliga konstruktioner, byggnads- och hängställningar
- 1240 Borrplattformar, ställningskonstruktioner på pråmar
- 1299 Andra konstruktioner över marknivå

Konstruktioner eller fördjupningar under marknivå

- 1310 Schakt, diken, gropar, brunnar, stup
- 1320 Underjordiska konstruktioner, tunnlar
- 1330 Konstruktioner under vatten
- 1399 Andra konstruktioner eller fördjupningar under marknivå

VERKTYG, MASKINER OCH UTRUSTNING

- 2100 Rör, slangar, ventiler, kopplingsanordningar, kanaler
- 2200 Motorer, anordningar för överföring och lagring av energi

- 2300 Handverktyg
- 2400 Handhållna eller handstyrda verktyg
- 2500 Handhållna verktyg (utan uppgift om motorisering)

Bärbara eller flyttbara maskiner och anordningar

- 2601 För mark-, berg- och vägbyggnadsarbete
- 2602 För jordbruk och trädgårdsskötsel
- 2603 För byggarbetsplatser (utom för schaktning)
- 2604 För ytrensning (sopmaskin, maskin för golvtvätt o.d.)
- 2699 Andra mobila eller flyttbara maskiner och anordningar

Stationära maskiner och anordningar

- 2701 För bearbetning och transport av mark och berggrund
- 2702 För pulvrisering, krossning, separering, blandning, finfördelning, barkning
- 0703 För kemiska processer
- 2704 För upphettning, värmning, torkning
- 2705 För nedkylning, kallbehandling
- 2706 Andra maskiner och annan utrustning för råvarubearbetning
- 2707 Tvingar, arbormaskiner, pressar
- 2708 Pappersmaskiner, manglar, valsar
- 2709 För formning genom extrudering, gjutning
- 2710 Svarvar, fräsmaskiner, slipmaskiner, hyvlar, borrar
- 2711 Sågar, cirkclar
- 2712 För avskärning, avklippning, klyvning (inte sågar)
- 2713 För ytbehandling (tryckning, rengöring, torkning, målning)
- 2714 För ytbehandling (galvanisering, elektrolytisk behandling)
- 2715 Svetsning, häftning, sömnad och annan montering
- 2716 För paketering och fyllning
- 2717 För kontroll, provning, mätning
- 2718 Särskilda jordbruksmaskiner (mjölkningmaskiner o.d.)
- 2799 Andra stationära maskiner och anordningar

Befodrings-, transport- och lagringsanordningar

- 2801 Transportörer, linbanor
- 2802 Anordningar som lyfter från undersidan (hissar, lyftplattformar, lyftkorgar, rulltrappor, domkrafter o.d.)
- 2803 Anordningar för upphängd last (kranar, vinschar, vindspel, taljor o.d.)

Mobila godshanteringsanordningar

- 2811 Anordningar för transport av last utan lyft
- 2812 Kärror som skjuts (rullpallar, skottkärror o.d.)
- 2813 Handkärror, säckkärror
- 2814 Rullflak, containrar på hjul, bagage- och andra vagnar
- 2815 Gaffelvagnar (pumpkärror o.d.)
- 2816 Gaffeltruckar, andra anordningar för transport och stapling
- 2819 Andra mobila godshanteringsanordningar (slingstyrd vagn o.d.)
- 2820 Lyfthjälpmedel, stroppar, krokar, rep, lyftlinor och lyftremmar
- 2830 Silor, cisterner, bassänger, kar, tankar o.d.
- 2840 Flyttbara containrar, transport- och tippvagnar
- 2850 Förvarings- och lagertillbehör och lagerutrustning, hyllor
- 2860 Små behållare, hinkar, lådor o.d.
- 2899 Andra transport-, befodrings- och lagringsanordningar

FORDON

- 3100 Landfordon
- 3200 Andra transportfordon

ÄMNET, MATERIAL OCH UTRUSTNING

- 4100 Material, föremål, produkter, skärvor, maskindelar (även spikar, skruvar, rullar, hasplar, bördor, laster o.d.)
- 4200 Kemiska, radioaktiva, biologiska ämnen, vätskor
- 4300 Säkerhetsanordningar och säkerhetsutrustning, skydd

4400 Föremål och apparater i kontor och hem, hobby- och sportutrustning, personlig utrustning

ÖVRIGA

EXPONERINGSFAKTORER

5100 Människor, djur, växter
5200 Bulkavfall
5300 Buller, tryck, brand, ljusbåge, ljus, snö, is, vattendrag, andra fysikaliska verkningar och naturfenomen
9999 Annan orsak som inte tagits med under annan rubrik i skadebeskrivningen
0000 Ingen uppgift om omedelbar orsak i skadebeskrivningen

TYP AV SKADA

010 Sår och ytliga skador
020 Benbrott
030 Urledvridning, vrickning och sträckningar
040 Amputation och förlust av kroppsdel
050 Skador orsakade av skakning och inre skador
060 Brännskador, frätskador och förfrysning
070 Förgiftning och infektioner
080 Drunkning och kvävning
090 Effekter av ljud och vibration
100 Effekter av extrema temperaturer, ljus och strålning
110 Chock
120 Flera skador av samma svårighetsgrad
999 Andra skador som inte klassificerats ovan
000 Ingen uppgift

SKADAD KROPPSDEL

Huvud

11 Huvudet, hjärna samt nerver och blodkärl i kraniet
12 Ansikte
13 Öga/ögon
14 Öra/öron
15 Tänder
18 Huvudet, flera skadade delar
19 Huvudet, andra delar än de ovan angivna

Nacke

21 Nacke och hals, innefattar ryggrad och ryggkotor i nacken
29 Nacke och hals, andra delar än de angivna

Rygg

31 Rygg, inklusive ryggrad och ryggkotor i ryggen
39 Rygg, andra delar än de ovan angivna

Bålen och inre organ

41 Bröstkorg och revben inbegripet leder och skulderblad
42 Bröstkorg, inbegripet inre organ
43 Bäckén och buk, inbegripet inre organ
48 Bålen, flera skadade delar
49 Bålen, andra delar än de ovan angivna

Övre extremiteter

51 Skuldra och skulderled
52 Arm, inbegripet armbåge
53 Hand
54 Finger
55 Handlov
58 Övre extremiteter, flera skadade delar
59 Övre extremiteter, andra delar än de ovan angivna

Nedre extremiteter

61 Höft och höftled
62 Ben, inbegripet knä
63 Fotled
64 Fot
65 Tå (-r)
68 Nedre extremiteter, flera skadade delar
69 Nedre extremiteter, andra delar än de ovan angivna

Hela kroppen och flera kroppsdelar

71 Hela kroppen (systemiska effekter)
78 Flera skadade kroppsdelar
99 Annan skadad kroppsdel som inte klassificerats ovan
00 Ingen uppgift

Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

15 §

Skadefall som ska ersättas

Olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar ska ersättas som skadefall enligt denna lag så som föreskrivs nedan.

Med skadedag avses den dag när ett olycksfall i arbetet inträffar och den dag då en yrkessjukdom enligt 31 § debuterar.

20 §

Olycksfall i arbetet

Med olycksfall i arbetet avses ett olycksfall som drabbat en arbetstagare i arbetet eller på eller utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs enligt vad som föreskrivs i 21–25 §.

21 §

Olycksfall i samband med att arbetet utförs

Ett olycksfall anses ha inträffat i arbetet om en arbetstagare råkar ut för ett olycksfall i samband med arbete. Med arbete jämställs skötseln av uppdrag som förtroendeman, arbetarskyddsfullmäktig eller någon annan personalrepresentant, när uppdraget grundar sig på lag eller kollektivavtal, samt sådan skötsel av arbetsgivarärenden som följer av arbetet.

Med arbete jämställs också resande som följer av arbetsuppgiften. Även mindre avvikelser från färdrutten enligt 23 § 1 punkten anses ingå i resandet.

22 §

Olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs

Ett olycksfall som i något annat sammanhang än i samband med arbetet inträffat på ett område som hör till den plats där arbetet utförs ska betraktas

som ett olycksfall i arbetet, om det har inträffat i verksamhet som vanligen hänför sig till vistelse på den plats där arbetet utförs.

23 §

Olycksfall utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs

Ett olycksfall som drabbat en arbetstagare utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs ska betraktas som ett olycksfall i arbetet när det har inträffat i verksamhet som vanligen hänför sig till följande omständigheter:

- 1) sedvanlig resa mellan bostaden och arbetsplatsen, som beror på arbete och där det också anses ingå mindre avvikelser från färdrutten till följd av barndagvård eller besök i en matvaruaffär eller av någon annan med dem jämfällbar orsak,
- 2) sedvanlig mat- eller rekreationspaus i samband med arbete och i närheten av ett område som hör till den plats där arbetet utförs.

24 §

Olycksfall under särskilda omständigheter

Som olycksfall i arbetet betraktas också ett olycksfall som inte ska ersättas med stöd av 21 eller 22 § och som drabbat en arbetstagare

- 1) i verksamhet som ingår i en arbetsrelaterad utbildning, om utbildningen ordnas av arbetsgivaren eller arbetsgivaren har godkänt att arbetstagaren deltar i den,
- 2) i verksamhet som ingår i arbetsrelaterad rekreation, om rekreationen ordnas av arbetsgivaren eller arbetsgivaren har godkänt att arbetstagaren deltar i den,
- 3) i sådan verksamhet för att upprätthålla arbetsförmågan som överensstämmer med god

- företagshälsovårdspraxis, när arbetsgivaren har ordnat verksamheten för arbetstagarna på grundval av lagen om företagshälsovård (1383/2001) och tillsammans med företagshälsovården,
- 4) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när en skada som avses i denna lag eller misstanke om en sådan skada är orsak till besöket,
 - 5) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när akut insjuknande under arbetsdagen, företagshälsovård som arbetsgivaren är skyldig att ordna på grundval av lagen om företagshälsovård, någon annan förpliktelse på grund av arbetet eller förordnande av arbetsgivaren är orsak till besöket,
 - 6) vid motionsidrott på arbetstid, om motionsaktiviteten har godkänts av arbetsgivaren och syftet har varit att särskilda föreskrifter för arbetstagarens fysiska kondition ska iakttas,
 - 7) under resan till och från bostaden eller den plats där arbetet utförs till och från en utbildning eller en verksamhet som avses i 1–6 punk-

ten enligt vad som föreskrivs i 23 § 1 punkten, eller

- 8) när han eller hon på grund av sitt arbete är inkvarterad under förhållanden som utgör en exceptionell olycksfallsrisk, om olycksfallet har berott på en orsak som har samband med dessa förhållanden.

Som olycksfall i arbetet betraktas dock inte en patientskada enligt patientskadelagen (585/1986), om skadan har inträffat vid undersökning eller behandling enligt 1 mom. 5 punkten.

25 §

Olycksfall vid arbete i hemmet och på ett ställe som inte angetts

Det som föreskrivs i 22 och 23 § om ersättning för olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs, på resa mellan bostaden och arbetsplatsen och under mat- och rekreationspauser tillämpas inte, när en arbetstagare utför sitt arbete i sin bostad eller arbetar någon annanstans än i lokaler som tillhandahålls av arbetsgivaren och arbetsgivaren inte har angett arbetsstället.

Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) finns i Finlex på adressen: www.finlex.fi

Denna guide finns i elektronisk form på adressen: www.tvl.fi

Förutom anmälan som ska inlämnas till försäkringsbolaget:

- Ordna så snabbt som möjligt med förstahjälpen och transport till vård för den skadade.
- Varna andra för faran och förhindra att det uppstår ytterligare skador.
- Anmäl allvarliga fall till polisen och Regionförvaltningsverkets ansvarsområde för arbetarskydd samt den skadades anhöriga.
- Påbörja undersökningen av olycksfallets orsaker och omständigheterna kring olycksfallet samt klargör genom vilka åtgärder man kunde förebygga motsvarande olycksfall i framtiden.
- Bland annat Arbetshälsoinstitutet och Arbetarskyddscentralen har gett ut anvisningar och guider för undersökning av olycksfall.
- Det lönar sig att lära sig av tillbud och genom att undersöka tillbud kan man uppnå samma slutresultat som efter undersökningen av ett skadefall, men utan de förluster som ett skadefall medför.

TVL

OLYCKSFALLSFÖRSÄKRINGSANSTALTERNAS FÖRBUND

Olycksfallsförsäkringscentralen fr.o.m. 1.1.2016

Bulevarden 28, 00120 Helsingfors. www.tvl.fi